

Педагогічна рада:
«Впровадження нового державного стандарту в школі I-II ступенів»

Мета:

- формувати у педагогів розуміння Державного стандарту початкової, базової та повної загальної освіти, як норм, гарантуючих доступність, якість та ефективність освіти;
- об'єктивно оцінити готовність школи до роботи у нових умовах;
- скласти план дій адміністрації та педагогічного колективу школи, який необхідно виконати впроваджуючи Державний стандарт початкової, базової та повної загальної освіти.

Завдання:

1. З'ясувати істотні характеристики нової якості початкової, базової та середньої освіти та особливості її досягнення в умовах школи.
2. Виявити готовність усіх суб'єктів навчального процесу до впровадження Державного стандарту.
3. Визначити шляхи досягнення нової якості освіти у відповідності до особливостей і традицій навчально-виховного процесу у школі.

Нормативно-правова база:

I. Постанова Кабінету міністрів України від 20 квітня 2011 р. № 462 **«Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти».**

Відповідно до статті 31 Закону України «Про загальну середню освіту» Кабінет Міністрів України **постановляє:**

1. Затвердити Державний стандарт початкової загальної освіти, що додається.
Установити, що Державний стандарт впроваджується з 1 вересня 2012 року.

1. Визнати таким, що втрачає чинність з 1 вересня 2012 р., пункт 2 постанови Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2000 р. № 1717 «Про перехід загальноосвітніх навчальних закладів на новий зміст, структуру і 12-річний термін навчання» (Офіційний вісник України, 2000 р., № 47, ст. 2033).

II. Постанова Кабінету міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392

«Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти».

Відповідно до статті 31 Закону України «Про загальну середню освіту» Кабінет Міністрів України **постановляє:**

1. Затвердити Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти, що додається.

Установити, що зазначений Державний стандарт впроваджується в частині базової загальної середньої освіти з 1 вересня 2013 р., а в частині повної загальної середньої освіти — з 1 вересня 2018 року.

2. Визнати такими, що втратили чинність з 1 вересня 2018 р., постанови Кабінету Міністрів України від 14 січня 2004 р. № 24 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» (Офіційний вісник України, 2004 р., № 2, ст. 49) та від 27 серпня 2010 р. № 776 «Про внесення зміни до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 січня 2004 р. № 24» (Офіційний вісник України, 2010 р., № 65, ст. 2289), крім положень щодо базової загальної середньої освіти, які втрачають чинність з 1 вересня 2013 року.

Виступ «Головні аспекти запровадження Державного стандарту для початкової, базової і повної загальної середньої освіти»

Стандарт освіти – це система основних показників, що є складовими державної норми освіченості. Освітній стандарт відображає суспільний ідеал, враховує можливості реальної особистості та системи освіти щодо досягнення цього ідеалу.

Державний стандарт початкової освіти

Початкова школа знаходиться на передових засадах реформування національної освіти. Чи цікавим буде навчання? Чи комфортно буде маленькому школяреві? Ці та інші питання непокоять кожного, хто пов'язаний зі школою.

Щоб навчальна діяльність була радістю, має бути така організація навчання, за якою дитина стає активним учасником процесу засвоєння знань, тоді пізнавальний інтерес і задоволення від процесу та результату навчання дає моральний, психологічний комфорт, розуміння особистого успіху. З цією метою міністерство освіти розпочало роботу по модернізації змісту початкової освіти.

Результати навчальних досягнень учнів початкових класів зумовили необхідність поновити зміст Державного стандарту початкової загальної освіти та удосконалити Базовий навчальний план початкової загальної освіти.

У процесі розроблення нової редакції Державного стандарту початкової загальної освіти ретельно вивчено зарубіжний досвід та враховано кращі традиції вітчизняної освіти.

Так, позитивними змінами нової редакції зазначеного документа є:

- забезпечення наступності змісту дошкільної та початкової загальної освіти;
- особистісно-орієнтований підхід в навчально-виховному процесі початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів;
- формування ключових компетентностей учнів початкових класів, зокрема, загальнокультурної, громадянської, здоров'язбережувальної, інформаційно-комунікаційної;
- розроблення єдиного змісту стандарту для усіх мов навчання;
- використання здоров'язбережувальних технологій;
- екологічна спрямованість освіти;
- передбачено вивчення іноземної мови з 1 класу в усіх загальноосвітніх навчальних закладах;
- посилено природничу складову стандарту, зокрема введено нову освітню галузь "Природознавство", та Базовим навчальним планом передбачено на вивчення предмета по 2 тижневі години у 1-4 класах;
- передбачено впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів;
- в освітній галузі "Технології" виокремлено змістову лінію "Ознайомлення з інформаційно-комунікаційними технологіями", тому Базовим навчальним планом передбачено по 2 тижневі години у 2-4 класах на зазначену освітню галузь.

Нова редакція Державного стандарту початкової загальної освіти зорієнтована на соціалізацію особистості молодшого школяра.

У змісті кожної освітньої галузі передбачено діяльнісну лінію.

На варіативну складову відведено по 2 години у 1, 2, 3 та 4 класах.

Документ максимально зрозумілий для вчителя (за численними відгуками), отримав схвальні відгуки громадськості, погоджений у зацікавлених міністерствах та відомствах.

Одним зі шляхів оновлення змісту освіти й узгодження його із сучасними потребами, інтеграцією до європейського та світового освітніх просторів є орієнтація навчальних програм на набуття ключових компетентностей та на створення ефективних механізмів їх запровадження.

Навчальні програми – це передовсім системні документи, які визначають цілі та завдання кожного предмету, його зміст, основні види навчальної діяльності, результати навчальної діяльності, форми контролю та оцінювання результатів навчання. Відтак, результати навчальної діяльності школярів у значній мірі спричинені якістю навчальних програм, особливо, коли йдеться про початкову школу.

Позитивною ознакою проектів нових навчальних програм є те, що в них задекларовано засади компетентісного підходу до формування змісту та організації навчального процесу. Так, у програмі з української мови для шкіл з українською мовою навчання окрім мовної та

мовленнєвої змістової лінії розподіл змісту здійснюється за двома новими змістовими лініями – соціокультурною та діяльнісною. При цьому діяльнісна змістова лінія спрямована на формування в молодших школярів уміння вчитися, організовувати свою працю для досягнення результату, виконувати мисленнєві операції і практичні дії, володіти уміннями й навичками самоконтролю та самооцінки.

Навчальна програма з літературного читання спрямована на формування читацької компетентності молодших школярів – базової складової комунікативної і пізнавальної компетентностей; передбачено ознайомлення учнів з дитячою літературою як мистецтвом слова, підготовка їх до систематичного вивчення курсу літератури в основній школі.

У навчальній програмі з математики ознак особисто орієнтованого навчання, спрямованого на особистісні досягнення учнів набув розділ програми – "Державні вимоги до навчальних досягнень школярів.

У навчальній програмі з основ здоров'я з метою формування здоров'язбережувальної компетентності зміст та вимоги до навчальних досягнень учнів сформовано на діяльнісній та ціннісній основі. Зміст навчального матеріалу наскрізних тем "Соціальна складова здоров'я" та "Психічна і духовна складова здоров'я" доповнено актуальними темами, спрямованими, зокрема, на спонукання учнів до самостійного прийняття рішень; практичні роботи спрямовані на моделювання поведінки учнів

У процесі навчання учитель орієнтується на підручник, бо він конкретизує навчальну програму, показує, який зміст має бути вкладено до запрограмованих тем, як потрібно трактувати певні питання програми та орієнтує учнів щодо методики роботи. Він також потрібен під час підготовки учнями домашніх завдань, повторення матеріалу тощо.

Матеріал підручника необхідно доповнювати додатковою інформацією, бо його зміст надто конспективний і знання, отримані учнями тільки з нього, будуть обмеженими. Тому, крім підручника, слід використовувати додатковий матеріал.

Щоб педагогічний вплив на молодших школярів був ефективним, маємо подбати про такі умови навчально-виховної взаємодії:

- гуманність навчально-виховної взаємодії;
- цілісність і системність навчально-виховного процесу;
- особистісну спрямованість навчання і виховання;
- дієву співпрацю вчителів, які працюють у конкретному класі;
- взаємну узгодженість вимог школи і батьків до виховання і розвитку дитини.

Для реалізації зазначених умов необхідно, щоб зміст, методи навчання, ритм уроку, режим дня і тижня, етика спілкування, робота з батьками, дизайн середовища – все працювало на дитячі потреби і вікові можливості, сприяло розвитку дитячих здібностей, не шкодило фізичному і психічному здоров'ю.

«Особистість виховує особистість – це азбука виховного процесу» Від того, як молодший школяр сприймає вчителя, залежить його ставлення до школи і до навчання. Ш.О. Амонашвілі привертає увагу до того, що навчаючи і виховуючи, вчитель залучає дітей до матеріальних і духовних цінностей минулих поколінь. Гуманний педагог, прилучаючи дітей до знань, одночасно передає їм свій характер, постає перед ними як зразок людяності.

Розвиток науки і техніки дав учителям та учням нові форми комунікацій, нові типи вирішення абстрактних і конкретних завдань, перетворюючи вчителя з авторитарного транслятора готових ідей у натхненника інтелектуального та творчого потенціалу учня. Майбутнє за системою навчання, що вкладалася б у схему "учень-технологія-учитель", за якої викладач перетворюється на педагога-методолога, технолога, а учень стає активним учасником процесу навчання.

Новий Державний стандарт початкової загальної освіти покликаний підняти початкову освіту на якісно новий рівень. Він передбачає поетапне становлення дитячої особистості, її фізичний, пізнавальний, соціальний, естетичний розвиток.

Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти

Цей Державний стандарт ґрунтується на засадах особистісно зорієнтованого, компетентнісного і діяльнісного підходів, що реалізовані в освітніх галузях і відображені в результативних складових змісту базової і повної загальної середньої освіти.

При цьому особистісно зорієнтований підхід до навчання забезпечує розвиток академічних, соціокультурних, соціально-психологічних та інших здібностей учнів.

Компетентнісний підхід сприяє формуванню ключових і предметних компетентностей.

До ключових компетентностей належить уміння вчитися, спілкуватися державною, рідною та іноземними мовами, математична і базові компетентності в галузі природознавства і техніки, інформаційно-комунікаційна, соціальна, громадянська, загальнокультурна, підприємницька і здоров'язбережувальна компетентності, а до предметних (галузевих) — комунікативна, літературна, мистецька, міжпредметна естетична, природничо-наукова і математична, проектно-технологічна та інформаційно-комунікаційна, суспільствознавча, історична і здоров'язбережувальна компетентності.

Державний стандарт включає такі освітні галузі, як “Мови і літератури”, “Суспільствознавство”, “Мистецтво”, “Математика”, “Природознавство”, “Технології”, “Здоров'я і фізична культура”, зміст яких послідовно взаємозв'язаний із змістом відповідних освітніх галузей Державного стандарту початкової загальної освіти.

Зміст освітніх галузей, їх складові, державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів відповідають завданням основної і старшої школи у їх послідовному взаємозв'язку. Зміст кожної освітньої галузі структурується та реалізується за навчальними предметами і курсами, програми яких затверджує МОН.

У старшій школі, де навчання є профільним, обов'язковий для вивчення зміст освітніх галузей реалізується шляхом вивчення окремих предметів, курсів за вибором загальноосвітніх закладів відповідно до загальної кількості годин, передбачених для кожної галузі, або шляхом застосування модульної технології.

Виpusкник школи – це особистість, яка володіє такими якостями:

- 1 – здатність сприймати думки інших критично;
- 2 – компетентність;
- 3 – небайдужість у сприйнятті подій;
- 4 – незалежність думок;
- 5 – допитливість;
- 6 – здатність до діалогу і дискусії

Новий Державний стандарт ґрунтується на засадах



Формування предметних (галузевих) компетентностей:

Учитель-творець гармонійно поєднує ремесло і творчість, нестандартність роботи, артистизм, поетичність мови, талант у спілкуванні з дітьми.

Потрібно зауважити, що реалізація стандарту потребує змін у діяльності вчителя, виконання нових функцій у процесі професійно-педагогічної роботи в сучасній школі:

- функції сприяння навчанню учнів (створення умов для прояву самостійності, творчості, відповідальності учня в освітньому процесі та формування у нього мотивації безперервної освіти);

- функції проектування (проектування спільно з учнем індивідуального освітнього маршруту);
- управлінської функції (координації діяльності суб'єктів освітнього процесу).

Рекомендації:

1. З метою ефективного управління якістю освіти, адміністрації школи:

- 1.1. Забезпечити методичний супровід впровадження Державного стандарту початкової загальної освіти.
- 1.2. Сформувати пакет методик, що дозволяють відстежувати рівень знань, умінь, навичок учнів за новими Державними стандартами.
- 1.3. Організувати процес підготовки педагогів до реалізації оновленого змісту освіти, зокрема, варіативних навчальних програм, упровадження нових технологій та методик навчання, контрольної-діагностичної діяльності відповідно до оновлених вимог навчальних програм.
- 1.4. Сприяти участі педагогів школи у створенні навчально-методичного забезпечення реалізації змісту нового Державного стандарту.
- 1.5. Запланувати проведення семінару для вчителів з теми: «Оцінка якості навчального процесу в школі».
- 1.6. Працювати над забезпеченням навчальних кабінетів мультимедійними комплексами, підвищити швидкість доступу до мережі «Internet».

2. Керівникам методичних об'єднань:

- 2.1. Організувати моніторинг навчально-виховного процесу, зокрема, щодо ефективності впровадження Державного стандарту загальної початкової освіти.
- 2.2. Узагальнити і рекомендувати до вивчення перспективний педагогічний досвід з даної проблеми.
- 2.3. Проаналізувати зміст підручників і навчальних посібників, надати пропозиції до ММЦ щодо забезпечення школи тими підручниками і посібниками, які обрали вчителі.

3. Учителям початкових класів:

- 3.1. Створювати сприятливі умови для інтелектуального, духовного, естетичного та фізичного розвитку учнів початкових класів шляхом упровадження ефективних технологій та методик навчання, контрольної-діагностичної діяльності.
- 3.2. Використовувати ІКТ під час проведення уроків, позакласних заходів як засіб професійної мобільності та конкурентоспроможності в нових соціокультурних умовах.
- 3.3. Використовувати здоров'язбережувальні технології в навчально-виховному процесі.
- 3.4. Розвивати і закріплювати навички самостійної навчальної праці.
- 3.5. Навчально-виховний процес будувати на доступному але достатньо високому рівні для оптимального використання та розвитку можливостей учнів.

4. Учителям:

- 4.1. Враховувати психолого-педагогічні та вікові особливості школярів.
- 4.2. Ознайомитися з особливостями змісту та методикою викладання предметів за новими програмами.
- 4.3. Забезпечити поступальний рівномірно висхідний характер навчально-виховного процесу з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей школярів.
- 4.4. Постійно підтримувати зв'язки з колегами з метою взаємодопомоги в роботі та обміну досвідом.

5. Практичному психологу Дворській В. В.:

- 5.1. Запланувати проведення психолого-педагогічних семінарів для вчителів з тем: «Інтелектуальна обдарованість дітей: реальність, проблеми, перспективи», «Психолого-педагогічні та вікові особливості школярів».
- 5.2. Продовжувати роботу щодо покращення адаптації учнів 2-х, 5-х, 10-х класів до навчання в школі.